Ч. 187 (14.084). Львів, середа 17. липня 1935. Poeztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Італія готова до війни.

РИМ, 16. 7. ПАТ. Військові маневри, що внедовзі зачнуться в Італії будуть найбільшими з досі улаштовуваних. В районі Больоме виступить водночас 7 дивізій. В маневрах у районі Удіне візьме участь чотири дивізії, в районі Мілано 3 і в районі Неаполь теж 3 дивізії.

РИМ, 16. 7. ПАТ. Загальне число змобілізованих дивізій, по оголошенні вчорашнього декрету виносить 10, в тім 5 дивізій піхоти, що має назагал 65.000 вояків і 5 міліції, що творять 50.000 людей. Крім кольоніяльних військ у Східній Африці є около 30.000 робітників до військових робіт. Загалом Італія диспонує до африканської експедиції армією з 180.000 людей.

Проєкт господарської відбудови відкинули.

ЛЬОНДОН, 16. 7. ПАТ. Британський кабінет відбув учора вечором засідання, щоб вислухати звіт спеціяльного підкомітету, який основно розглядав плян господарської відбудови Льойда Джорджа. Цей плян, оголошений нині як меморіял, Льойд Джордж назвав „організуванням просперити“. Його підставою є 60-літня позичка „просперіти“ на 250 міліонів фунтів штерлінгів, які мав би затягнути уряд, щоби сфінансувати цей плян. Британський кабінет одноголосно відкинув плян Льойда Джорджа, приймаючи звіт підкомітету та рішив оголосити його в понеділок.

Нові заворушення в Бельфасті.

БЕЛЬФАСТ, 16. 7. ПАТ. Мин. ночі прийшло до нових заворушень у Бельфасті. На вулиці Піокенрам поліція була примушена дати сальву в повітря в обороні перед нападаючими маніфестантами. На площі Доногаль юрба побила кілька осіб, неслушно підозріваючи їх у посіданні зброї. В часі зударів одну особу постріляли. Відділи війська й поліції кружляють по місті безупину, курсують теж панцирні самоходи.

Величава ревія британської воєнної фльоти.

ЛЬОНДОН. 16. 7. ПАТ. Ціла В. Британія в патріотичнім підйомі духа дивиться нині на Спітгед затоку між Портсмут і островом Віт, де в 14 год. король переглядатиме воєнну фльоту. Король у товаристві синів на королівськім яхті „Вікторія й Альберт“ прийме дефіляду 156 морських одиниць, що стоять уже тепер у пристані в боєвій лаві, в почвірній лінії на довжині 15 км.

Такої великої ревії не було від липня 1914, але нинішня, улаштована як фінал ювилейних торжеств, буде перевищати її розмірами і патріотичними почуваннями.

На дорогах, що ведуть до Портсмут панує вже від суботи безперервний, збільшений самоходовий і автобусовий рух. Нині в год. 6. рано вийде з льондонської стації Ватерльо 70 спеціяльних поїздів. З цілої В. Британії до Портсмут зїзджають громадяни так, що це місто, яке має ледви 200.000 мешканців є нині міліоновим збірищем людей.

Мала Антанта не згодиться на поворот архикн. Оттона до Відня.

„Прагер Прессе“, офіційний орган чеського міністра закордонних справ Бенеша оголосив статтю з гострою критикою австрійського уряду за його політику, що змагає до відновлення монархії Габсбургів. В статті „Габсбург і Мала Антанта“ запевняє рішуче, що Мала Антанта противиться далі відновленню монархії Габсбургів. Всяка дискусія в цій справі неможлива. Мала Антанта не згодиться на поворот архикн. Оттона і Зити до Відня. Привернення монархії в Австрії не тільки не перешкодить „аншлюсові“, але навпаки кине соціялістичні маси в обійми гітлерівців. Австрійські робітники вважали би це меншим злом від поворот Габсбургів. Дальша акція за привернення монархії змінить фронт проти Австрії і зблизить небезпеку „аншлюсу“.

Ця стаття появилась у звязку з нарадами в Сінаї. Таким чином Мала Антанта рішуче далі противиться відновленні монархії в Австрії.

Африка для африканців.

НЮ ЙОРК, 16. 7. ПАТ. Комітет для справ Абісинії зачав збирати підписи на петицію, яка буде домагатися від президента Рузвельта, щоби перешкодив воєнним діланням в Абісинії згідно з пактом Кельоґа. Водночас панафриканське товариство, якого місце осідку є в муринській дільниці Гарлемі, опрацьовує плян мобілізації добровольців під гаслом „Африка для африканців“.

Крівава стрілянина в Мексику.

МЕКСИК, 16. 7. ПАТ. Щоденники повідомляють, що в Віля Гермоза, столиці стейту Табаско, дійшло до крівавих заворушень на політичнім тлі. Групу мешканців провінції Табаско, що складалася з противників колишнього губернатора і міністра промислу Гарідо Канабаль, зустрінули при вході до міста приклонники Канабаля пальбою зі скорострілів. Три особи вбиті, шість тяжко ранених.

Британські комбатанти в Берліні.

Візита у Гітлера.

БЕРЛІН, 16. 7. ПАТ. Вчора пополудні канцлер Гітлер прийняв 5 представників „Британського Легіону“, які від учора перебувають у Берліні як гості союзу кол. німецьких комбатантів. Німці до тієї візити привязують велике значіння, свідчить про це хочби той факт, що заступник канцлера Гітлера Рудольф Гес, що, як відомо мав лещетарський випадок, спеціяльно приїхав до Берліна, залишаючи лікувальну місцевість, щоби бути приявним при візиті англійських гостей у Гітлера. Англійських делеґатів впровадив м. ін. амбасадор фон Рібентроп.

БЕРЛІН. 16. 7. ПАТ. Вчора вечором відбулося у амбасадора Рібентропа прийняття в честь англійських комбатантів. В прийнятті м. ін. взяли участь мін. Рудольф Гес, міністр війни фон Бльомберґ, міністр внутрішніх справ д-р Фрік, міністр праці Зельдте, головнокомандуючий німецької армії ґен. фон Фріч, державні секретарі: Лямерс, Кернер і Мільх та визначні партійні урядові достойники.

Д-р Михайло Бобжинський в українській політиці.

Недавно померший д-р Михайло Бобжинський заслужив собі у нас, українців, щоби його згадати незлим словом. Тому я вважаю своїм громадянським обовязком подати деякі спомини про покійного д-ра М. Бобжинського, який належав до найрозумніших одиниць між поляками і найбільше справедливих супроти українців. А кажу це не як здогад, але як наочний свідок, що мав нагоду з ним працювати.

Д-р Бобжинський прийшов до Львова на заступника президента Ради Шкільної Краєвої та був її дійсним президентом. Я пізнав його з виступу у краєвім соймі у Львові 1885 р., в часі дебати над шкільним внеском Юліяна Романчука. Тоді виступили в соймі на арену такі шляхотські матадори, як Торосевич і Голейєвський, що витягнули свої політичні гармати, наче тут є один народ, а тільки кліка нігілістів робить неспокій і тягне нарід до схизми і Москви!

За ними виступив Антін Малецький, відомий професор університету у Львові, з пропаґандою утраквізму у школах, а проти них усіх зпоміж поляків станув д-р Михайло Бобжинський та виказав проф. Малецькому його фальшиву інтерпретацію 19. ст. австрійського основного закону з 21. грудня 1867. р. і між іншим сказав отсі знаменні слова: „Дозвольте русинові (українцеві) ходити до української школи і добути там повну освіту; дайте йому переконатися, що дійсно істнує українська література та що істнує українська літературна мова, а я найглибше переконаний, що та молодь, в той спосіб освічена, не піде за покликом російських фраз“.

З цього прикладу бачимо наглядно політичний характер п. Бобжинського як професора-педаґога і польського політика, і то вже в 1885. р.

Другим виступом Мих. Бобжинського була памятна конференція, що відбулася 25. травня 1892. р. у Шкільній Краєвій Раді у Львові, — під його проводом як заступника президента, в справі устійнення українського правопису. Тоді вирішено впровадити фонетичний правопис в галицьких школах, і цим покінчено у нас правописний спір, що трівав майже пятьдесять років та бентежив ціле наше громадянське життя.

Після вбивства намісника Галичини графа Андрія Потоцького Мирославом Січинським, іменував цісар 29. квітня 1908. р. д-ра Михайла Бобжинського намісником Галичини, що мав перевести **санацію галицької адміністрації.**

Відносини між українцями і поляками, наслідком атентату на Потоцького, сильно загострилися, що відбилося також на нашій політиці, бо між поляками взяла верх польська партія ендеків (національних демократів) з девізою — знищити українців. Але новий намісник Мих. Бобжинський не пішов цим шляхом. Він проголосив на найближчому засіданні галицького сойму свою програму політичної адміністрації, в якій заявив, що репресія є вказана

тільки в остаточній потребі, а до втримання прилюдного спокою є інший, успішніший засіб: **добра і справедлива адміністрація,** яка випереджує бажання населення та заспокоює його потреби і гоїть рани. Отсе була його політика.

Тут треба по правді признати, що намісник Бобжинський і краєвий маршал граф Станислав Бадені були з переконання противниками русофілів та як люди були вони за чесні і за розумні, щоби робити такі політичні комедії як імпортування російської нації до Галичини. Тому польська ендеція була невдоволена з політики намісника Бобжинського та вже 12. грудня 1908. р. всепольські студенти напали на нього, як він виходив з університету у Львові, і обкидали його гнилими яйцями та після того перевели самочинно віче і заявилися проти основування українських катедр у львівському університеті. Звідси прийшла конечна послідовна вимога з нашого боку: домагатися виділення наших катедр в окремий український університет у Львові.

А коли в 1910. р. у галицькому соймі підняли наші українські посли голосну обструкцію за виборчою реформою до сойму, то польські посли з дива не виходили, що краєвий маршал Станислав Бадені не вжив парляментарних засобів, щоб усунути обструкцію виділенням українських послів з соймової салі. Але маршал цього таки не зробив, бо він знав, що намісник Бобжинський має довірочний приказ з Відня, щоби замкнути сойм і не допустити до насильства на наших послах..

Ось так закінчили ми переломову сесію галицького сойму, що рушила українсько-польську справу з мертвої точки, з якої не всилі були її рушити ніякі угоди.

За соймову виборчу реформу велась далі затяжна боротьба між українцями і поляками аж до березня 1913. р. Опісля зібралося соймове Коло Польське у Львові і там опозиційна меншість заатакувала намісника Бобжинського за його політику у користь українців. Намісник Бобжинський обороняв там компромісовий проект соймової виборчої реформи та між іншим сказав: „Небезпека не полягає в українському радикалізмі (як це нам закидували), але в російській і православній агітації, — а хто удаременив би виборчу реформу, той мусів би взяти на себе відповідальність за дальше правління краєм...“

Остаточно розбив тоді компромісову виборчу соймову реформу польський епископат, а намісник Бобжинський негайно виїхав до Відня, де предложив звідомлення і подався до димісії. Цісар вирішив тоді: розвязати галицький сойм, але хотів, щоби намісник Бобжинський остався далі на свому становищі. Однак М. Бобжинський не хотів бути мечем, що має карати його земляків та пустив східно-галицьку шляхту на інші руки....

Після розвязання галицького сойму вибрано в 1913. р. новий сойм і той 14. лютого 1914. р. перевів реформу краєвого статуту і виборчої ординації. Складаючи відтак декларацію іменем української соймової репрезентації на повнім засіданні сойму, я заявив, що б. намісник краю д-р Михайло Бобжинський поклав перші основи компромісової соймової реформи для добра справи співжиття обох народів в краю...

Згадка про ті історичні події це наш вдячний спомин для д-ра Михайла Бобжинського.

Д-р Кость Левицький.

Кінець совітських успіхів.

Недавно на цьому місці був висловлений погляд, що відвідини англійського міністра Ідена у Москві, заключення пакту франко-совітського та пакту чесько-совітського і звязані з тими союзами візити Лявaля і Бенеша, — що ті три події були шпилем успіхів совітської дипльоматії. Який момент слід вважати кульмінаційною точкою успіхів совітської внутрішньої політики — це важко сказати. Зате можна легко погодитися, що на обох відтинках — і закордоннім і внутрішнім — акції нинішнього московського правління летять на лоб-на-шию і що ситуація стає і тут і там щораз більш загрозлива.

Видно це передусім по совітській пресі, надзвичайно нервовій, яка — хоч ніколи не відзначалась рівновагою духа — проте від якогось часу дістає цілком істеричні атаки. Видно й по кореспонденціях чужинецьких пресових представників у Москві, які — не вважаючи на всі обставини своєї важкої праці — ніяк не можуть скрити поганого стану речей і мимохіть стають багато більш опозиційними і гострішими, ніж були ще кілька місяців тому.

Ось напр. останній (з липня) допис Отмара у „Газеті Польській“: читаємо там без обиняків, що „міжнародня ситуація СССР зазнала виразного погіршення, якого врештою слід було сподіватися“. Автор звертає увагу, що пакт взаємної помочі поміж Францією і Совітами якось досі не є ратифікований. Не сповнилась ні одна з обіцянок, якими у Москві щедро обдільовав совітських достойників міністр Бенеш (признання Совітів Югославією, пакт з Румунією, участь Совітів у західному летунському пакті), прийшли невдачі Совітів на Далекому Сході, на якому, як показується, відпродажа східньо-китайської залізниці японцям (Манджурії) не принесла ніякого покращання відносин, існує страх навіть перед маленькою Фінляндією, проти якої балтійська фльота Совітів демонструвала великими маневрами у фінському заливі. Отмар пригадує при тому, що чейже між Фінляндією і Совітами, так само, як між Польщею і Совітами, існує 10-літній пакт неагресії і що Совіти зовсім непотрібно хвилюються та зовсім про той міжнародній документ забувають. (Тут можемо додати від себе, що недавно, з нагоди роковин польсько-українського відступу з Києва не тільки вся совітська преса, але й найвищі совітські достойники на прилюдних виступах проявляли також істеричний страх перед повторенням подій зперед 15-ти літ і промовляли таким тоном, наче між Совітами і їх західним сусідом ніколи й мови не було про пакт неагресії, наче не було обосторонніх маніфестаційних візит, пропаганди „культурної співпраці“ і т. п. позиак „приязни“)..

Правда, йдуть переговори у справі совітсько-румунського пакту, який подобав би на пакт чесько-совітський. Згода Румунії на перелет совітських аероплянів понад румунську територію до Чехословаччини була вступним кроком до тих розмов. А проте йдуть ті переговори як по груді. Зворот Совітами румунського архіву нічого москалів не коштував, — колиж мова про урочисте зречення з усяких претенсій до Бесарабії, або й про зворот золотого скарбу, який румуни передали в депозит до російської державної скарбниці при военній евакуації Букарешту, — то це вже справа трудніша. Можна теж догадуватись, що при нинішньому укладі політичних сил находяться держави, які зживають всіх своїх впливів на Румунію, щоб її від такого союзу відвести. Можна теж справді сумніватися, чи Румунії більше залежатиме на приязні з Совітами, ніж з Польщею, і чи схоче Румунія спалити за собою мости до співпраці з Німеччиною, у моменті, коли істнує вже англьо-німецький морський пакт і коли щораз голосніше лунають поголоски про недалеке франко-німецьке замирення та поворот Німеччини до Ліги Націй.

Так чи інакше, чи покращають чи погіршають відносини напр. між Францією і Англією, або між Англією і Італією, в якийнебудь спосіб будуть поладнані актуальні спірні справи, що цікавлять західну й середню Европу, — про Совіти при вирішуванні тих справ знову нічого не чути, Совіти знову перестають бути чинником, з яким на Заході рахуються. Була конюнктуральна „мода“ на Літвінова і та мода минулася, — мабуть минулась на завжди!

Не менше прикрі зміни йдуть у внутрішній ситуції Совітів. Є вони ріжного рода, але мабуть найбільшою журбою нинішньої володіючої верхівки є — комуністична партія, себто сама база правління. Який це дивоглядний парадокс, а проте правдивий і в свому змісті для совітської держави парадокс трагічний: у державі комуністичної диктатури тріщить і банкротує комуністична партія!

Вбивство Кірова розкрило тайну молодого комуністичного покоління, яке не бачило передреволюційних часів, виховалось у комуністичному дусі і — звернулося проти володіючої верхівки Сталіна. Та молодь так довго вчилася на память заповітів Маркса, Леніна, теорій Бухаріна і всіх доктрин чистого комунізму, аж мусіла дійти до переконання, що те, що діється за панування Сталіна, це чиста контрреволюція, яку слід побороювати — терором. Таку свідомість тієї молоді старався Сталін затопити у крові („мимоходом“ потерпіли при тому українські комуністичні письменники), але тієї молоді надто багато і всієї її вистріляти годі. Тоді прийшла чистка політичної адміністрації і всіх відповідальних місць у партійній ієрархії з молодого елементу під гаслом — відполітикування молоді та звернення всієї її енергії на фізичне виховання, спорт і т. п. „ударні кампанії“..

Льогічно виходить, що коли завела ортодоксійно вихована совітська молодь, яку треба мерщій перевиховати, щоб була більш „еластична“, то тієї місії мусять піднятись старі большевики, які знову вхопилиб у свої досвідні руки керму всього правління та стали при всіх варстатах праці. Але й тут ще гірше лихо: після процесу Каменева і Зінов'єва прийшло закриття „Товариства старих большевиків“, розвязання товариства колишніх політичних вязнів царату, врешті справа Єнукідзого, получена з „ліквідацією“ цілого ряду найчільніших старих большевиків зпоміж справжньої російської комуністичної еліти. Досить сказати, що у закордонній пресі, появились були звістки про інтернування чи конфінування вдови Леніна, Крупської, та про розстріл начальника особистої охорони Сталіна, колишнього кривавого чекіста — Петерса! Комуністичні ветерани так само не можуть погодитись з політикою Сталіна—Літвінова, як і молодь, з тією ріжницею, що ветерани тямлять свою власну боротьбу проти західного імперіялізму, мілітаризму і буржуазії, і нині ніяк не можуть перетравити, щоб на спільних бенкетах славити силу французької буржуазійної армії, яка має спасати від загибелі комуністичний лад в Росії, та говорити компліменти чеським легіоністам!

І ось Сталін проголосив гасло „ставки на безпартійного большевика“, на „сірого чоловіка“, на безпартійного фахівця. Одночасно господарські реформи, скасування карткової харчевої системи („нео-неп“) позбавило партійців найбільшого їх дотеперішнього привілею. Почався упадок партійного престіжу назовні. Партійний білет перестав бути джерелом зисків і почестей. Мало того: досвід з комсомольцями і досвід зі старою большевицькою елітою казав вірній Сталінові кліці ставитись підзорливо взагалі до — комуністів! Витворилась така кумедна ситуація, що безпечніше нині не признаватись до приналежности до комуністичної партії! При тій нагоді виявилось, що партійний білет належить до предмету торгу, який ведеться на „толкучках“: у ленінівській дільниці в Москві за два місяці було 1.143 зголошень про „загублену“ партійну легітимацію! Всі вони пішли на базар. Виявилося, що були місцевости, де на чолі партійних організацій стояли люди, які зовсім до партії не належали! І ось прийшов відплив членів: в одній фабриці „Красний Богатир“ у Москві 300 комуністів зголосило свій виступ з причину виїзду „в невідомому напрямку“...

Замість комуністичної партії єдиною підставою влади Сталіна має стати надалі — червона армія. Поруч із нею слухняним знаряддям влади має бути „відполітикована“ адміністрація. Ряди партії мають знову скорчитись і зберігати найдалі посунену „клясову сторожкість“..

А все це діється тоді, коли, здавалось би, комуністична влада і совітський устрій повинен бути на віки закріплений. Тимчасом все тріщить після невдачі старих експериментів. Чи вдадуться теперішні нові експерименти — щодо цього теж нема сумнівів.

Виборча ординація до сенату.

Пересилка виборчих списків. — Арт. 11. Списки виборців до сенату пересилається не пізніше, як 21-го дня по розписанні виборів до законодатних палат предсідникам обводових зборів у двох примірниках та предсідникові відносної окружної виборчої комісії до сойму в одному примірникові.

Виложення виборчих списків і реклямації. — Арт. 12: (1) Списки виборців до сенату будуть виложені рівночасно із списками виборців до сойму і в льокалі, призначенім на обводові збори. — (2) У часі виложення списків кожний горожанин, який має право вибирати до сенату, може ті списки переглядати, їх собі відписувати, та вносити реклямації на руки предсідника обводових зборів, який їх негайно полагоджує. — (3) Від рішення предсідника обводових зборів прислугує право відклику до предсідника відносної окружної виборчої комісії до сойму. — (4) В реклямаційному поступованні пристосовується відповідно постанови арт. 24—30 виборчої ординації до сойму з тим, що речинці, поміщені в артикулі 29—30 скорочується на два дні.

Пояснення: Само собою розуміється, що українці повинні подбати про те, щоби всі управнені були виборцями до сенату і тому вносити реклямації проти поминення у списках.

РОЗДІЛ VI.

Публична оповістка. — Арт. 13: (1) Влада загальної адміністрації не пізніше як 21-го дня по розписанні виборів до законодатних палат оголошує афішами по всіх волостях про поділ повіту на виборчі обводи з поданням льокалю, призначеного на обводові збори. (2) В тому самому речинці предсідник обводових зборів подає до публичного відома в спосіб принятий у відносній місцевости, години свого урядування, а також речинець і місце виложення списку виборців і вношення реклямацій.

РОЗДІЛ VII.

Обводові збори. — Арт. 14: (1) Вибір делегатів до воєвідських виборчих колегій відбувається одного дня в цілій державі. — (2) В обводових зборах беруть участь горожани, які мають право вибирати до сенату і є вписані до списку виборців відносних обводів. — (3) Ухвали обводових зборів, предвиджені в цім законі є важні без огляду на число присутніх виборців. — (4) Всякі наради є недопустимі, а ухвали, непередбачені цим законом — є неважні.

Зголошування кандидатів на делегата. — Арт. 15: (1). По відкритті обводових зборів предсідник покликує споміж присутніх виборців трьох секретарів, опісля взиває присутніх зголошувати кандидатів на делегата. — (2) Кожний виборець має право зголосити одного кандидата споміж управнених до участи в зборах.

Арт. 16. Предсідник подає до відома зборів прізвища зголошених кандидатів, опісля заряджує голосування.

Голосування картками. — Арт. 17: (1) По зарядженні голосування один зі секретарів відчитує список виборців до сенату, вони підходять до президії і віддають свої голоси. — (2) Картки до голосування мають обіймати імя і прізвище одного зі зголошених кандидатів на делегата. — (3) Картки виповнені незгідно з постановою попереднього уступу є неважні.

Обчислення голосів. — Арт. 18: (1) По замкненні голосування секретарі обчислюють голоси. — (2) Вислід голосування подає предсідник до відома зборам.

Хто є вибраний делегатом? Арт. 19: (1) Вибраний делегатом є той кандидат, який одержить безоглядну більшість важно відданих голосів. — (2) Коли в першому голосуванні ніодин з кандидатів не одержав безоглядної більшости важно відданих голосів — голосування є неважне; в тому випадку предсідник зарядить поновне зголошування кандидатів на делегатів і поновне голосування. — (3) Коли друге голосування не дасть теж висліду, предсідник зарядить стисліше голосування, счеркуючи одночасно з листи зголошених кандидатів на делегата особи, які в другому голосуванні одержали найменшу кількість голосів в той спосіб, щоби число зголошених кандидатів не було вище від трьох; стисліше голосування є оконечне, при чому вибраним є делегат, який одержав в стислішому голосуванні найбільшу кількість відданих голосів; на випадок рівности голосів рішає жереб, витягнений предсідником.

Протокол обводових зборів. Арт. 20: (1) З обводових зборів виготовляється протокол. — (2) Протокол затверджують збори звичайною більшістю голосів. — (3) Кожний учасник зборів може зголосити спростування до протоколу; над зголошеним спростуванням голосують збори без дискусії. — (4) Протокол обводових зборів підписують предсідник і секретарі.

Арт. 21. По затвердженні протоколу предсідник розвязує збори і пересилає негайно оригінал протоколу предсідникові воєвідської виборчої колегії, відписи протоколу предсідникові властивої окружної виборчої комісії до сойму і вибраному делегатові.

Нагляд над вибором делегатів. Арт. 22: (1) Нагляд над вибором делегатів до воєвідських виборчих колегій виконують предсідники окружних виборчих комісій до сойму, на просторі яких відбуваються обводові збори; предсідникам окружних комісій прислуговує право уневажнити вибір делегата, якщо вибору довершено незгідно з законом і зарядити до 3 днів від одержання протоколу обводових зборів поновний вибір делегата в найближчу неділю. — (2) Зарядження предсідника окружної виборчої комісії до сойму, видані на основі постанов отсього артикулу, не підлягають запізванні окремо від протесту проти виборів.

РОЗДІЛ VIII.

Збори воєвідських виборчих колегій. Арт. 23: (1) Збори воєвідських виборчих колегій відбуваються одного дня в цілій державі у воєвідських містах. — (2) Ухвали воєвідських виборчих колегій, передбачені цим законом, є важні без огляду на число присутніх делегатів. — (3) Всякі наради є недопустимі, непередбачені цим законом ухвали силою самого закону неважні. — (4) Для уможливлення всім делегатам участи у воєвідській виборчій колегії, мають право користуватися безплатним переїздом державними засобами комунікації з місця побуту до воєвідського міста і назад до місця замешкання.

Вибір секретарів і головної комісії. Арт. 24. По відчиненні зборів воєвідської виборчої колегії предсідник колегії покликує споміж присутніх делегатів трьох секретарів, опісля на внесок предсідника колеґія вибирає головну комісію, яка укладає листи кандидатів на сенаторів.

Склад і завдання головної комісії. — Арт. 25. (1) Головна комісія воєвідської виборчої колегії складається з 15 членів, покликаних звичайною більшістю голосів споміж делегатів присутніх на зборах колегії; предсідником головної комісії є з уряду предсідник воєвідської виборчої колегії. — (2) Наради головної комісії є тайні; ухвали западають звичайною більшістю голосів; предсідник голосує на рівні з іншими членами; у випадку рівности голосів рішає голос предсідника. — (3) Протокол, в якому списується ухвали головної комісії веде один із секретарів колегії, запрошений предсідником; протокол підписують предсідник і члени головної комісії, присутні на нарадах.

Постанови про листу кандидатів. Арт. 26: (1) По поновному відчиненні зборів колегії, предсідник оголошує листу кандидатів на сенаторів, уложену головною комісією. — (2) На листу можна вписати лише того кандидата, який згодився на кандидатуру, хоч би навіть телеграфічно. — (3) Число кандидатів на листі уложеній головною комісією не може перевищати подвійного числа сенаторських мандатів, припадаючих на відносне воєвідство. — (4) Про чергу поміщення кандидатів на листі, рішає перевага голосів, на випадок рівности рішає жереб, витягнений предсідником.

Доповнення листи кандидатів. — Арт. 27. (1) По оголошенні листи кандидатів на сенаторів, уложеної головною комісією гурток делегатів, зложений щонайменше з двацяти осіб, має право жадати вписання на листу також і їх кандидата. — (2) Внесок на доповнення листи кандидатів має бути зголошений на письмі на руки предсідника колегії і вказувати лише одного кандидата на сенатора; кожний делеґат може підписати лише один внесок; до внеску мусить бути долучена згода кандидата на кандидатуру. — (3) Предсідник колегії, розглянувши зміст внесків і ствердивши, що зголошені кандидати згодилися на кандидатуру, відповідно доповнює листу кандидатів на сенаторів, опісля поновно її оголошує як оконечно устійнену і заряджує одночасно голосування.

Вибір без голосування. Арт. 27: (4) Коли число кандидатів на листі не буде більше від числа мандатів, що припадають на відносне воєвідство, голосування не відбувається, а вибраними признається всіх зголошених кандидатів на сенаторів.

Як відбувається голосування? Арт. 28. (1) По зарядженні голосування один зі секретарів відчитує спис делегатів до воєвідської виборчої колегії, вони підходять до президії та складають голоси. — (2) Картки до голосування можуть мати імена і прізвища стільки споміж зголошених кандидатів, скільки припадає сенаторських мандатів на відносне воєвідство. — (3) Карти виповнені незгідно з постановами попереднього уступу є неважні.

Обчислення голосів. Арт. 29: (1) По замкненні голосування секретарі обчисляють голоси. — (2) Предсідник подає до відома колегії вислід голосування.

Хто є вибраний сенатором? Арт. 30: (1) Вибраними сенаторами признається кандидатів, які одержали в першому голосуванні більшість голосів всіх голосуючих; за підставу при устійнюванні числа голосуючих береться лише важні картки. — (2) Коли перше голосування не дасть висліду, або дасть лише частинний вислід, відбувається стисліше голосування, при тому счеркується з листи кандидатів особи, які в першому голосуванні одержали найменше число голосів в той спосіб, щоби число кандидатів не було більше від подвійного числа мандатів, що остають ще до обсади; в стислішому голосуванні кожний делеґат має право віддати голос на стільки кандидатів, скільки ще залишилося мандатів до обсади. — (3) Стисліше голосування є оконечне; в стислішому голосуванні признається вибраними тих кандидатів, які одержали в тому голосуванні найбільшу кількість важно відданих голосів; на випадок рівности голосів рішає жереб, витягнений предсідником.

Вибори заступників сенаторів. — Арт. 31. По закінченні чинностей, що їх передбачує попередній артикул, приступає колегія до покликання заступників сенаторів в той сам спосіб, що і при виборів сенаторів.

Протокол зборів воєвідської колегії. — Арт. 32. (1) Воєвідська виборча колегія виготовляє зі своїх зборів протокол. — (2) Протокол затверджує колеґія звичайною більшістю голосів

Виборчий календар до сойму.

Виборчий календарець до сойму передбачує такі виборчі чинности:

До 16. липня ц. р. президент Польщі покличе генерального виборчого комісаря і його заступника (стаття 13. виборчої ординації).

До 25. липня міністр внутрішніх справ покличе окружних виборчих комісарів (ст. 22). Генеральний виборчий комісар покличе предсідників окружних виборчих комісій та їх заступників (ст. 14 і 18). Воєвідські виділи покличуть членів окружних виборчих комісій та їх заступників (ст. 14 і 18).

До 1. серпня предсідники виборчих комісій покличуть предсідників обводових виборчих комісій та їх заступників (ст. 15 і 18).

До 4. серпня влада загальної адміністрації або зверхники громад покликують членів обводових виборчих комісій і їх заступників (ст. 15 і 18). Зверхники громад закінчать зладжувати списки виборців до сойму (ст. 11). Закінчаться вибори до окружних зборів (ст. 35). Виборці зголошують делеґатів до окружних зборів (ст. 33)

До 5. серпня зверхники громад пересилають списки виборців предсідникам обводових і окружних виборчих комісій (ст. 23). Предсідники органів, які вибирають делеґатів до окружних зборів, пересилають відписи протоколів з вибору делеґатів предсідникам окружних виборчих комісій та окружним виборчим комісарам (ст. 37). Влада загальної адміністрації оголошує поділ повіту на обводи голосування (ст. 52). Предсідники обводових виборчих комісій оголошують урядові години обводових виборчих комісій, речинець і місце виставлення списку виборців і вношення реклямацій (ст. 52).

До 7. серпня предсідники обводових виборчих комісій викладають до прилюдного перегляду списки виборців до сойму (ст. 24).

До 9. серпня предсідники окружних виборчих комісій уневажнять вибір делеґата до окружних зборів, якщо вибрано незгідно зі законом і назначують доповняючі вибори (ст. 38).

До 14. серпня останній день, до якого виставлені списки виборців до прилюдного перегляду (ст. 24). Окружні збори сходяться, щоб устійнити листу кандидатів на послів (ст. 39).

До 19. серпня предсідники обводових виборчих комісій пересилають жалоби і відкинені спротиви предсідникам окружних виборчих комісій (ст. 39). Кандидати на послів пересилають до окружної комісії заяву, що годяться кандидувати.

До 20. серпня окружні виборчі комісії затверджують листи кандидатів на послів (ст. 50).

До 23. серпня заступники кандидатів, яких втягнула окружна виборча комісія на листу кандидатів на послів, пересилають до окружної комісії заяву, що годяться кандидувати (ст. 51).

До 24. серпня предсідники окружних виборчих комісій, розглянувши жалоби і спротиви наказують обводовим виборчим комісіям втягнути або скреслити зі списку особи, які внесли жалоби або спротиви (ст. 30).

До 26. серпня предсідники окружних виборчих комісій оголошують листу кандидатів на послів, день і години голосування (ст. 53).

7. вересня предсідники обводових виборчих комісій виставляють до прилюдного перегляду оконечно устійнений список виборців (ст. 30).

8. вересня голосування до сойму (ст. 9 і 54).

11. вересня окружні виборчі комісії приступають до устійнення висліду голосування в окрузі і признають мандати кандидатам на послів (ст. 71).

20. вересня генеральний виборчий комісар оголошує в урядовій газеті вислід виборів до сойму (ст. 76).

До 23. вересня генеральний виборчий комісар пересилає кожному вибраному послові удостовірену грамоту (ст. 77).

До 27. вересня вносять до Найвищого Суду протести проти виборів.

Тому ,коли до самого останку втримався знаменний український характер ґміндівського табору і не виступив з берегів розважний, хоч сумовитий спокій виселенецьких роздратованих мас, слід це приписати обережній вибачливості управи з одного боку та з другого вирозумілости виселенців, які, хоч фізично виснажені і душевно змучені, йшли за голосом розуму і почувань, достроювали себе до бажань своїх провідників та не давали послуху неосудним елементам. Той голос розуму і серця, яким роздратовані маси кермувалися, зазнаючи важких терпінь і недостач проти власної волі і надіючись на кращу майбутність проти власної зневіри, основувався на патріотизмі і моральних вартостях, що ними відзначалися, без огляду на більші чи менші індивідуальні хиби, всі ті українці, яких Боже Провидіння призначило до керми життя у ґміндівському таборі. Без взаємного почуття солідарности і свідомости спільноти ідей у д-ра Билинського, як члена управи, і всіх його помічників, в котрих руках фактично спочивала керма масами, булоб неможливе таке гідне і спокійне опанування розбурханих пристрастей. У взаємній свідомості спільноти національних мрій усього виселенецького загалу лежала вся суть видержливости ґміндівського табору. Маси те чули, тому й дали кермувати собою. Вірили в добру і щиру волю своїх принагідних керманичів і трималися їхніх вказівок.

У тому адміністраційному млині чималу працю в обслузі виселенців, — тим важливішу, що було це на початках табору — поклали добродії: Ковальський, Лисанюк і Поліщук, які проте вже літом 1915. року відїхали до краю, де вони й до війни були заточенцями; а саме добр. Ковальський був урядовцем в Яслі, добр. Лисанюк у Кольбушовій.

Само собою, у такому, пристрастями опанованому муравлищі, серед маси ріжних характерів, вдач, поглядів, темпераментів, не могло минутися без — конфліктів. Були тертя і розладдя, не лиш серед низів, але й на верхівці таборового життя. Було явне і підпольне взаємне ворогування, були всілякі наклепи, були чвари і колотнечі, було соромне заломлювання характерів, були особисті, високими гаслами замасковані амбіції, були бешкети. Були й усякі любовні історії. Все було, що водиться між людьми; у таборі були лише люди.

Були одиниці ,опановані до нестями манією величини. У війні це — не диво. Та метою оцих спогадів — не мемуаристична хроніка щоденних подробиць, нераз немилих, нераз осоружних, а насвітлення в цілості великої і годящої жертви, яку наш нарід в житті, свободі, здоровлі і майні приніс у ґміндівському таборі на жертівнику воєнного цілопалення. Метою цих спогадів, є — проти звичайних правил — насвітлення не того, що низьке і мерзенне, а того, що високе і шляхотне, бо в загальному білянсі — правота і велич тих, що в тому таборі заступали українську ідею і гідність українського народу, закрили своїм ясним сяйвом усякі, скривленими одиницями кинені тіни. А то й перед чужинцями не приходилося нам за тії тіни хнюпитися і соромитись тому, що тіни, кидані їхніми краянами, серед незрівняно кращих обставин життя, були непорівняно більші і примарніші.

(Далі буде.)

Виборчий календар до сенату.

До 30. липня ц. р. генеральний виборчий комісар покликує предсідників воєвідських виборчих колеґій і їх заступників (ст. 6).

До 2. серпня предсідники окружних виборчих комісій до сойму покликують предсідників обводових зборів і їх заступників (ст. 6).

До 5. серпня влада загальної адміністрації пересилає списки виборців до сенату предсідникам обводових зборів і предсідникові окружної виборчої комісії до сойму (ст. 11). Влада загальної адміністрації оголошує поділ повітів на виборчі обводи (ст.13). Предсідники обводових зборів подають до прилюдного відома години урядування, речинець і місце виложення списку виборців і вношення реклямацій (ст. 13).

6. серпня предсідники обводових зборів викладають до прилюдного перегляду списки виборців до сенату (ст. 12).

14. серпня останній день до прилюдного перегляду списку виборців (ст. 12).

19. серпня предсідники обводових зборів пересилають жалоби і відкинені спротиви предсідникам окружних виборчих комісій до сойму (ст. 12).

До 22. серпня предсідники окружних виборчих комісій до сойму розглянувши жалоби і спротиви наказують предсідникам обводових зборів втягнути або скреслити зі списку особи, які внесли жалобу або спротив (ст. 12).

До 24. серпня предсідники обводових зборів вводять до списку виборців зміни, які накажуть предсідники окружних виборчих комісій до сойму (ст. 12).

25. серпня обводові збори вибирають делеґата до воєвідських виборчих колеґій (ст. 5 і 14).

1. вересня обводові збори вибирають вдруге делеґата, якщо попередній вибір уневажнив предсідник окружної виборчої комісії до сойму (ст. 22).

15. вересня воєвідські виборчі колеґії покликують сенаторів і їх заступників (ст. 5, 23 і 31).

20. вересня генеральний виборчий комісар оголошує в урядовій газеті вислід виборів до сенату (ст. 34).

До 23. вересня генеральний виборчий комісар пересилає удостовірені грамоти сенаторам, яких покликали воєвідські виборчі колеґії (ст. 35).

До 27. вересня президент Польщі призначує сенаторів і пересилає акт призначення генеральному виборчому комісареві (ст. 5 і 10). До Найвищого Суду вноситься протести проти виборів у воєвідських виборчих колеґіях.

До 30. вересня генеральний виборчий комісар видає удостовірені грамоти сенаторам, яких призначив президент Польщі (ст. 40). Предсідники колеґій пересилають Найвищому Судові протести з актами, до бюра сенату — відписи протестів (ст. 37).

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Повінь у долині Жовтої ріки більшає. Тепер уже й південна частина провінції Гопеї є під водою. Залитих більш як 300 сіл. 400.000 китайців опинилося без даху над головою.

— На залізничій лінії Ізео-Соресіна поїзд наїхав на віз, в якім було 4 особи. Крім двелітньої дитини, всі згинули.

— Єгипетський уряд заборонив вивозити єгипетські верблюди до Еритреї. В останніх часах італійські агенти дуже збільшили закупи верблюдів в Єгипті.

— До Масуа відплив корабель „Арґентіна“, що мав на покладі 500 кваліфікованих робітників. Корабель „Кафаре“ везе до Африки велику кількість вибухового матеріялу.

— В Німеччині повторюються випадки антисемітизму. Юрба побила кількох жидів.

— В часі від 16—18. ц. м. шеф команди німецької армії ген. фон Фріч переведе інспекцію військових формацій на площі вправ у Гейберґ.

— Німецький уряд рішив продовжити важність закону про позбавлення німецького громадянства до кінця 1935 р. Цей закон мав обовязувати тільки до 14. липня ц. р.

НЕДОГЛЯД ЧИ ПРОВОКАЦІЯ?

(З приводу одного видання Славянського Інституту в Празі)

Недавно у Празі вийшов накладом Славянського Інституту перший том великої праці (стор. XVI + 527 + 1) „Чехи и восточные славяне. Очерки по истории чешско-русских отношений (X—XVIII вв.)", яку написав проф. А. Флоровский. Познайомившись зі змістом першого тому, бачимо, що предметом авторового досліджения є „чесько-моравські звязки з київською Руссю та Галицьким князівством у X—XIII століттях", а також „чехи і східне-славянське населення Польщі та Великого Князівства Литовського у XV—XVII століттях", отже чесько-українські і в меншій мірі чесько-білоруські взаємини. Але автор не вживає назви „український" (ані навіть „малоруський") чи „білоруський" і загалом не відріжняє українців, білорусів і росіян, а тому всюди вживає лише „всеохоплюючої" назви „русские".. Цього, видно, було вже занадто багато і для Славянського Інституту, бо працю проф. А. Флоровского попереджує примітка видавництва, за підписом голови I. (культурної) секції Славянського Інституту д-ра Я. Бідля, професора східне-европейської історії на Карловому Університеті у Празі. У цій примітці проф. Я. Бідльо звертає увагу, що автор говорячи про „русских", розуміє під цим „предків теперішніх українців (чи малорусів), білорусів і росіян (чи великорусів)" а також, що автор „не займається питанням, чи предки теперішніх українців і білорусів були етнографічно тотожні з предками теперішніх росіян", а тому, мовляв, дав своїй книзі невтральну назву „Чехи і східні славяне". Проте перегорнувши сторінку, уже в першому реченні авторової передмови читаємо, що предметом його нарисів є історія культурних, політичних і економічних відносин чехів і „русских". Взагалі ця ніби „невтральна" назва — „Чехи и восточные славяне" нічого не невтралізує, бо вже під нею стоїть „Очерки по истории чешско-русских отношений". Правда, в одному місці авторової передмови читаємо, що „саме малоруському (що його тепер називають і українським) та білоруському елементові у цих нарисах призначено найбільше місця".

Характеристично для російського автора, що хоч він користується поруч з ріжномовною літературою предмету також літературою в українській мові, але з українським текстом поводиться недопускально, бодай для ученого у науковій праці. Ось приклад, як автор цитує з „Історії української літератури" М. Грушевського (переписуємо буквально): „....М. С. Грушевський недавно утверждал, что смерть Гуса „викликала серед тих (у М. Грушевського стоїть:: сих!) людей в Польщи (!), на Литвѣ и (!) Руси, які го (!) знали й цінили, жаль й обуренне (!)", — ...," І така поведінка з кожною українською цитатою і лише з українськими цитатами, бо всі інші чужомовні цитати (наприклад чеські та польські) скореговані дуже дбайливо. Що більше, майже кожна назва української праці з помилками, наприклад: „Грушевський, М. С., Київски мінятюри...", „Збірник ист.-фил. відділу....", а навіть прізвища авторів українських праць „оперекручувані" та ще й по декілька разів, наприклад: Барвинський, Огієнко, Томашевський... Не помилував автор і Т. Шевченка, бо он як виглядає те місце, де, покликуючись на „Посланіе (!) славному П. І. Шафарикові при поемѣ Иванъ (!) Гусъ (!), або еретикъ (!). Полне (!) видання творів Тараса Шевченка (ред. Б. Лепкого), II, Київ-Ляйпциг (!)", автор пише: „...Зато с другой стороны именно славянофильство — и едва-ли православные тенденции в оценце Гуса, — продиктовало Шевченко его слова

„Про Чеха святого (!),
Великого мученика,
Про славного Гуса", —

для Шевченка Гус был одним из тех, кто

„Не дав потонуты (!)
В німецької (!) сучині
Нашій правді"...."

А найцікавіше, що про ці Шевченкові погляди на Гуса проф. А. Флоровский пише з розділі „Русское понимание дела Гуса"..

Колись ще в 1932 р. теж у виданні Славянського Інституту — у книжці „Сучасна фільософія у славян" (чеською мовою), на яку зложилися статті доц. д-ра Ф. Пелікана та Й. Твердого, сучасним українським фільософам присвячено лише **три** сторінки, тоді як сучасній російській фільософії — аж **сто три** сторінки; при чому у тій книжці українська фільософія поміщена під такоюж „всеохоплюючою" назвою **„Soudobá filosofie ruská"** та лише як „додаток" до російської фільософії, а найвизначніший наш фільософ XVIII. століття Сковорода згадується там вісім разів, але щоразу як „Скоровода".. Таке становище до українських фільософів робить враження, слушно писав д-р Я. Славік у рецензії на ту книжку (**„Slovanský Přehled"**, XXIV., грудень 1932), політичної провокації.

Проф. А. Флоровский теж може собі як хоче виявляти становище до всього українського; це його справа. Алеж чи личить **Славянському** Інститутові у Празі у виданнях, які виходять з його фірмою, дозволяти авторам свідомо перепачковувати такі „політичні провокації" проти одного з найбільших славянських народів?!

С. Стецько.

Нові знахідки мап України

XVII—XVIII ст.

На зборах Української Наукової Асоціяції в Празі 21. червня ц. р. д-р Володимир Січинський прочитав реферат про 5 старих мап України XVII—XVIII ст., які досі в літературі зовсім незнані. Ці мапи референт знайшов в останніх 5 роках у ріжних стародруках і збірках, працюючи по музеях і бібліотеках Праги, Кракова, Варшави і Львова. На чотирьох мапах, фотографії котрих демонстрував автор, на території України зазначені надписи **Ukraine, Ukranie і Ukraine** що йдуть по цілому Правобережжі і Лівобережжі. Одна з мап ґравера А. О. Тарасевича 1683 р., є найстаршою мапою у виконанні українського ґравера. Голяндська мапа кінця XVII ст. (З Бібліотеки Баворовських у Львові), де поруч з назвою **„Ukraine"**, що займає Правобережжа і Лівобережжа, є ще окрема округа зложена з частин Харківщини, Курщини і Вороніжчини під назвою **„Okraine"**. Цей факт кидає нове світло на відому теорію деяких російських і польських дослідників, які виводили назву „Україна" від слова „у краю", „з краю", т. зн. території, що була на „окраїнах" московської чи то польської держави. На деяких мапах закреслені кордони України, що майже покриваються з сучасними етнографічними межами і значно перевищують їх, особливо з Заходу (в одній з мап аж до Висли у її верхівях). Автор перевів докладну аналізу усіх мап та зясував способи ґеодійного мірення в історичному розвитку, вказуючи на недостачі та неточности мап XVII—XVIII ст., починаючи від мап Бопляна, які ще уживали методи т. зв. тріянґуляційного мірення.

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 11)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

З малими змінами і пересуненнями, з огляду на місце і час зрозумілими, низова адміністраційна машина працювала до кінця істнування ґміндівського табору в такому складі і в такій формі, як ту зображено. Наглі появи таких неясних і заблуканих комет, як якогось Вайсмана, що прийшов тут у підозрілому характері нікому непотрібного „перекладача", або таких добродіїв, як якогось Мацуського або Дашкевича, чи хочби навіть тих вісімнацятьох скарбових стражників-буковинців, яких туди наприкінці 1916. року прислали ніби для контролі діловодства, — були загадкові вже хочби тому, що ті людці діставалися наказною дорогою і нишпорили по таборі, вмішуючись у всяке діло... Одначе для свого виробленого „нюху" вони в таборі не находили податного терену; їх мимохіть всі сахалися і вони — після довшого або коротшого побуту — так з табору без сліду щезали, як у ньому появилися.

Провокація тоді ще не находила для себе догідної почви.

Зате на верхівці не минулося без основних змін. Перша зміна управи настала 1. січня 1916. року. Барона Чапку звільнили з начальства табору. Начальником назначили дотеперішнього заступника д-ра Оскара Бухнера, а його заступником — д-ра Осипа Билинського. Для декого була ця зміна громом з ясного неба; не була несподіванкою для уважних глядачів подій. На догад казали про неї вже від жовтня 1915. року. Про те, які були матеріяльні причини відкликання барона Чапки, всіляке балакали. Говорено про особисту нехіть до нього графа Кастеля, то про деякі нетактовні вихватки бар. Чапки супроти високих впливових осіб, то про вередливу своєвільність з одного, а слабу енергію і нерішучість з другого боку; всіляке говорено. В Посольському Клюбі переважала гадка, що бар. Чапку усунено від управи табору внаслідок його „пасивности". Та це дуже широке поняття...

Формальних причин було до схочу. Коли захотіти собаку вдарити, то палка все найдеться. Такою палкою були для барона Чапки відвідини табору представниками всіх намісництв і Виділів Краєвих тих коронних країв, де були які табори, разом з відпоручниками поодиноких таборів. Вони 25. жовтня 1915. року в супроводі гр. Кастеля і д-ра Галями, зїхались на спільні оборади якраз до Ґмінду тому, що ґміндівський табор славився як найкраще уладжений і ведений. І саме ті оглядини, що мали стати хвалою барона Чапки, стали каменем, о котрий він піткнувся. Гості оглядали всілякі уладження і цікавились цілим устроєм табору. Їх присутність вихіснували все невдоволені і завзятущі хорвати і збили в таборі верескливу бучу, в якій брали участь майже виключно самі хорватські жінки. Негайно інтервеніювали жандарми, які їх відтискали від гостей, що ледве з трудом з юрби добулися. Через ту небажану і непередбачену демонстрацію, якій управа не вміла заздалегідь запобігти, гордовитий ґраф Кастель так розізлився, що відїхав з Ґмінду без обіду, з бароном Чапкою не попрощавшися.

З тої пори стали шушукати, що дні барона Чапки як начальника табору — почислені. Якось небавом після того наспіла письменна догана для управи за — санітарний нелад у таборі і недбальство в обділюванні виселенців одіжю, обувою та іншим потрібним знадібям, хоч яка могла бути вина управи, коли вона все те роздавала, що лиш отримала?! Вістря тої догани було звернене виключно проти особи барона Чапки і не було сумніву, що за кулісами проти нього щось недобре задумують. Потім цей зразу голосний шум затих і ніхто не сподівався такого раптового відкликання під самий Новий Рік. Ще вранці першого січня приймав барон Чапка, як начальник, новорічні побажання, а в першій годині з полудня перейняв управу д-р Бухнер.

З особистих симпатій чи інтересів деякі одиниці за бароном Чапкою непотішно жалували; з погляду добра табору і виселенців такий жаль був зайвий хочби тому, що заступником начальника назначено тепер д-ра Йосифа Билинського. І такий погляд не є односторонній; його виправдали здоровенні два роки з додатком, які ґміндівський табор після тієї зміни ще перестояв, та які були куди „твердшими", ніж 1915. рік, не лиш з уваги на щораз більш нестерпну матеріяльну скруту, але й з уваги на заломлювання і хитання в тому часі поглядів австрійських верховодів на українську справу; ті настрої — як не як — відбивалися і на відносинах таборових.

— (3) Кожний учасник зборів може зголосити спростування до протоколу; над зголошеними спростуваннями голосує колегія без дискусії. — (4) Протокол підписують предсідник і секретарі.

Арт. 33. По затвердженні протоколу предсідник розвязує збори воєвідської колегії і пересилає негайно генеральному виборчому комісареві відпис протоколу.

Урядове проголошення висліду виборів. — Арт. 34. (1) Генеральний виборчий комісар оголошує в урядовому часописі вислід виборів до сенату одночасно з вислідом виборів до сойму. — Така оповістка обіймає імена, прізвища, вік, заняття і місце замешкання сенаторів, покликаних у воєвідських виборчих колегіях та подає воєвідства, з яких їх вибрано.

Удостовірені грамоти. — Арт. 35: (1) Не пізніше як 3-го дня по оголошенні висліду виборів до сенату генеральний виборчий комісар пересилає сенаторам, покликаним у воєвідських виборчих колегіях, удостовірені грамоти. — (2) Удостовірена грамота подає: імя, прізвище, вік, заняття і місце замешкання сенатора та назву воєвідства, в якім його вибрано.

Виборчі протести. — Арт. 36: (1) Кожний делегат до воєвідської виборчої колегії може в речинці 7 днів, числячи від проголошення висліду виборів внести до Найвищого Суду протест проти виборів у відносному воєвідстві ;інші особи можуть внести протест лише на тій основі, що запізвана чинність позбавила їх права участи у виборах. — (2) Протест має бути внесений на письмі або устно до протоколу, на руки предсідника воєвідської виборчої колегії. — (3) Внесення протесту не позбавляє сенатора, що одержав удостовірену грамоту, права виконувати мандат.

Арт. 37. Не пізніше як 10-го дня по проголошенні висліду виборів предсідник колегій пересилає Найвищому Судові протест разом з актами запізваних чинностей, відпис самого протесту пересилає до бюра сенату.

Арт. 38. При вирішуванні протесту Найвищий Суд пристосовує відповідно постанови арт. 80—82 виборчої ординації до сойму.

Поновні вибори. — Арт. 39: (1) На випадок коли Найвищий Суд уневажнить вибори, міністер внутрішніх справ розписує поновні вибори в речинці 30-ти днів, числячи від дати вироку Найвищого Суду, та оголошує у Вістнику Законів речинці, в яких будуть довершені поодинокі виборчі чинности. (2) Коли Найвищий Суд не видасть іншого зарядження, воєвідська виборча колегія в тому самому складі делегатів переводить поновний вибір сенаторів і їх заступників.

(Докінчення буде.)

В. Целевич.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

СПОГАДИ НАГІРНОГО. — ВАКАЦІЙНЕ ЧИСЛО „КООПЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛИКИ".

Найновіше число місячника „Кооперативна Республика" принесло початок автобіографії **Василя Нагірного** п. н. „З моїх споминів". Текст автора попереджений вступом д-ра І. Витановича з короткою характеристикою особи і діяльности Нагірного, заслуженого реалізатора все ще в нас актуальної програми здобуття міста шляхом госп. активности. Д-р Витанович згадує теж публіцистичні виступи Нагірного на сторінках „Правди", а відтак **„Діла"**, де він „розвивав свою економічну програму і вказував своїм землякам, яке значіння має економічний момент у їх важкій боротьбі". У першому аркуші (спомини друкує „К. Р." додатками, з яких буде відтак окрема книжка) представив нам Нагірний свої дитячі роки, раніше в селі, а відтак у Стрию. Писані вони цікаво, місцями барвисто.

Вакаційне, подвійне число „Кооперативної Республики" містить ще м. і. оригінальну статтю проф. Мицюка „Михайло Драгоманів і прудонізм". Сорокліття від смерти Драгоманова (що святкує редакція окремою згадкою в циклю актуальних статейок „На окраю днів") надає статті Мицюка (до речі: уривкові з більшої студії автора про Драгоманова) особливої актуальности. На увагу заслуговує дальше статистичне зведення деяких даних повіту Рава Руська, випрацьоване непідписаним громадянином. Господарську цінність мають цифри, що представляють стан живого інвентаря в р. 1900 і 1931. П. Ю. Галяревич дав кінець своєї розвідки про „Нар. Торговлю як осередок споживчої кооперації", а ред. Коберський передрукував з Г. К. Ч. свій проект кооперативної школи. Зазначимо тут, що цей проект викликав уже неприхильний для автора резонанс у нашій пресі („Торговля і Промисл", „Новий Час") через несправедливу оцінку автором істнуючої Торг. Школи „Р. Ш." у Львові. Врешті редакційна стаття п. н. „Кооперативa чи приватне підприємство" насвітлює з кооперативного становища широку дискусію, що ведеться в українській пресі у звязку з виступом інж. Раковського проти приватних крамарів-українців по наших селах.

Польська хроніка.

ГОСТРА КРИТИКА ГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Своєрідною сензацією дня став виступ б. амбасадора в Америці Тита Филиповича на зїзді Союзу підстаршин резерви. Не вважаючи на свій „санаційний" підхід сказав він між іншим ось що:

У цілому світі панує кріза. Всетаки Німеччина, Росія й Італія розбудували тисячі кільометрів шляхів, сотки кільометрів каналів, збільшили свій запас валют і золота, зменшили безробіття, мобілізуючи сотні тисячів робітників при великих публичних роботах.

У томуж часі в Польщі дійшло до винищення промислу, до величезного зросту безробіття; від р. 1927 до 1934 запас валют і золота зменшився на 60 відс., військовий буджет є найменшим з усіх держав сер. Европи, ціни хліборобських продуктів попадали так, що хлібороб навіть коштів власних не покриває.

Впродовж останніх шістьох літ, тоді, коли военно-промисловий потенціял Росії і Німеччини значно піднісся, польський военно-пром. потенціял у найкращому випадку залишився таким, яким був. Це означає, що Польща подалась назад при перегонах праці до великодержавности. Не є це приємна правда, зате вона правдива.

В Польщі принороблено методу пасивного вичікування часу, коли то кріза сама минеться. В тих обставинах продовжування політики бездіяльности і вичікування стає небезпечним як для інтересів громадянства, так і держави...

І промовець закликав, щоби вийти з цієї пасивности, бо вона не дасть бажаних вислідів.

З Филиповичом полемізує през. Банку Госп. Краєвого ген. Ґурецький, вказуючи на фінансові і господарські заслуги політики пок. марша

МОНА ҐАРДНЕР.

НЕРВИ.

По мармуровій долівці палати увихалися босі хлопці, одіті на лад европейських „боїв", і приносили та виносили полумиски й тарелі. Довкруги довгого стола позасідало добірне товариство, що вело жваву гутірку. Гості стрінулися в кімнаті, які бачимо у всіх домах кольоніяльних урядовців в Індіях.

Обід продовжувався кілька годин, а червоне бурґундське вино давалося вже взнаки. Настрій ставав щораз то сердечніший, гамір збільшався. Якась пані, в темно-зеленій сукні, з усміхом на лиці, сказала несподівано до свого сусіда:

— Знаєте, пане полковнику Бентлі, ми жінки, все ще є такими слабими істотами, якими були ваші бабуні.

— Не гадаю, — сказав полковник, — нинішні жінки не є такі слабі й боязливі, як давні. Хоча я пересвідчений, що в деяких випадках можна їх неменше легко зденервувати, як і у вікторіянській добі.

— Іншими словами, вважаєте, що ми все ще млієм0 на вид миші?

— Ні, не конче на вид миші. З цього, на щастя, або на жаль, ми вже виросли. Було це, будь-що-будь, дуже приємно джентельменам рятувати такі зімлілі жінки й привертати їх назад до життя...

— Я не міг би собі уявити більшої приємности, як обняти таку перестрашену, любу й ніжну істоту, щоби привести її до свідомости — сказав жартівливий Норман Скот.

Усміхаючись, глядів Норман на гостей і посував очима від найближчого сусіда півкругом, геть аж до хазяйки. Вона мала незвичайний вираз лиця, наче би на одну мить майнула по ньому тінь жаху, що проте за хвилину зник. Якийсь час гляділа вона перед себе, мязи лиця вигладилися і вернулись до звичайного укладу. Вона незамітним рухом прикликала до себе боя й шепнула йому щось до вуха. Хлопець отворив широко очі, на його молодому лиці відбився страшний жах і він, наче лискавка, зник.

Крім Нормана, ніхто тої сцени не завважив. Ніхто, здається, не завважив також, як хлопець вернувся з миською молока й поставив її на веранді зараз коло широких дверей.

Норман жахнувся. Та миска з молоком могла мати тільки одно значіння: в кімнаті мусіла бути кобра. Найнебезпечніша їдовита гадина. Кобра!

Однак нічого надзвичайного не можна було завважити. Норман сидів при самім кінці стола, далеко від хазяйки й міг довкола себе свобідно все бачити. Але він нічого підозрілого не запримітив.

Тільки в одному куті світлиці, якого не міг обняти зором, стояла служба, готова на кожний кивок гостей. Одначе там кобра не могла бути, забогато там крутилося людей, завеликий був рух.

Лишалася тільки одна можливість. Гадина могла бути лише під столом. Під впливом першої думки хотів зірватися з місця і остерегти всіх гостей, однак моментально стримався, зрозумівши, що наглий рух міг би настрашити кобру й роздратувати її, а тоді вона напевно почала би кусати. Вкушення кобри є смертне!

Мозок Нормана працював гарячково. Щось мусіло статися, щоби запах свіжо спраженого молока звабив гадину на веранду. В кожній хвилині порух двадцяти пар ніг міг діткнути гадюку, настрашити її та роздратувати.

Він рішився.

Перервав розмову товариства різким голосом зосереджуючи увагу всіх на своїй особі. Говорив спокійним та пронизуючим голосом:

— Найліпше, зробім пробу, а переконаємося, як кожний з нас тут панує над своїми нервами. Я числитиму до триста — це потреває з пять мінут — а ввесь цей час не вільно нікому навіть оком моргнути. Хто рушиться, заплатить трицять рупій кари. Чи всі годитеся? Зачинаю!

Заки хтонебудь відповів, він почав числити:

— Раз, два, три...

Усмішка зникла з лиця гостей. Двацять осіб сиділо німо, непорушно, як статуї. Дехто замкнув очі, інші гляділи перед себе. А Норман числив і числив. Вже майже кінчив, а під столом ніщо не рушалося.

— Двіставісімдесять, двіставісімдесять один...

Аж вкінці поза гістьми показалася голова гадини й пара блискучих очей. Поволи, ліниво посунулася кобра до веранди. Вона почула молоко.

Коли кінець хвоста кобри опинився за порогом, Норман Скот зірвався з місця і скочив до дверий. Він запер їх і вернувся на місце.

Гості вмить усе зрозуміли.

Деякі ахнули...

— Здається, пане полковнику Бентлі, що ви маєте правду — сказав господар. — Нема сумніву, хто є найбільше опанований.

— Вибачте, хвилинка. Мусимо ще одну річ вияснити.

— Пані Евеліно, звернувся він до хазяйки, звідки ви знали, що в кімнаті є кобра?

— Знеможена, сумна усмішка появилася на лиці господині. Вона відповіла:

— Я знала, бо... кобра обкрутилася була довкола моєї ноги.

Переклав *Микола К.*

за від 1926 р. Опозиційна преса зазначує, що репліка генерала не змогла затерти враження критики його попередника.

ПІСЛЯ ПРОГОЛОШЕННЯ НОВОГО КУРСУ ХЛІБОРОБСЬКОЇ ПОЛІТИКИ. — РЕЕСТРОВИЙ І ЗАЧЕТОВИЙ КРЕДИТ.

Зміну хліборобської політики про яку ми вже писали на цьому місці, визнав Рільничий Господарський Зїзд у засаді слушною. Та зміна — як сказано в одній з резолюцій — бере під увагу господарські інтереси найширших мас рільних продуцентів. Щоправда вона не може принести негайної поправи, бо на це вплинула б „зміна цілости суспільної і господарської політики".

Однак не всі хліборобські кола добачують добрі інтенції уряду при його зміні програми. Великі власники, яким вона не на руку, осуджують її і представляють, як результат поганої господарки та примусового положення. І так на зібранні ділянки з Поморського Рільн. Т-ва у Торуні референт Грабовський сказав м. і. таке (подаємо за „Словом Поморським"):

„Зміну напрямку підтримки зі збіжевої політики на політику годівляну треба пояснити тим, що Державні Прем.-Збіжеві Заведення працювали досі з великими втратами і вже не всилі прийти з поміччю хліборобам".

У звязку з припиненням інтервенційної збіжевої акції звернено увагу на доцільніше використання реєстрового і зачетового кредиту під застав збіжа. Отже зменшено кошти тих родів кредиту (обниження відсоткової стопи, перекинення додаткових коштів на держ. скарб), відмежовано від справи кредитів справу плачення грунтового податку і врешті розширено предмет заставу (олійне насіння, стручкові рослини і гречка)

САЛЬДО ТОРГОВЕЛЬНОГО БІЛЯНСУ ЗНОВУ АКТИВНЕ.

Після трівожних двох місяців, коли то торг. сальдо Польщі замість конечної надвишки виказало недобір, активність червня (2,061 тисяч зол.) зустрінули польські кола з почуттям полекші. Очевидно, що передчасно ще вважати це засадничою поправою, а на пасивність квітня і травня глядіти, як на переходові процеси. Взаємини з закордоном стають усе трудніші і Польща мусить чимало зусиль докладати, щоби втриматись на закордонних ринках.

ЮВИЛЕЙ ЩОДЕННИКА „ЩОДЗЕННА ГАЗЕТА ГАНДЛЬОВА".

В часописному і господарському світі Польщі замітною подією є десятиліття істнування одинокого гоcп. щоденника п. н. „Щ. Газета Гандльова". Виданий з цього приводу альбом містить багатий економічний матеріял, що заслуговує на довшу згадку. Тому до змісту альбому повернемо незабаром окремо, зазначуючи лише на цьому місці, що на 120 сторінок ювилейного числа нема ні згадки про український господарський світ і його цінности!

В. Н—вич.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10.

За монархію у Греції.

БІЛГОРОД, 16. 7. ПАТ. Повідомляють, що темою розмов прем. Стояділовича та грецького віцепреміера ген. Кондиліса була справа привернення монархії у Греції. Монархістичний устрій уже в засаді приняли. Ген. Кондиліс зорганізує й буде проводити плебісцитом 15. листопада, який вирішить про державний устрій Греції.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ КОМУНІСТІВ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 16. 7. ПАТ. Поліція хопилась надзвичайних засобів проти комуністів, які намагаються відновити організацію розвязаної партії. Поліція арештувала 187 осіб, між ними 37 жінок.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру містинимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС 1714 4-4

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 94-100

— Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46. 10 6—?

— Новий ректор Малої Семинарії у Львові. Як довідуємося, ректором Малої Семинарії у Львові, на місце о. Перрідона, іменований о. Михайло Хавлюк, катехит із Товмача.

— Смерть Чеслава Мончинського. У військовому шпиталі у Львові помер Чеслав Мончинський, спенсіонований полковник польської армії, в 54 р. життя. Історія українських визвольних змагань знає його як першого команданта польських військ у львівській кампанії в листопаді 1918 р. Як австрійський старшина, він обняв провід над невеличким гуртом польських боєвих сил, що рішилися ставити опір українській владі після державного перевороту у Львові. І хоча непризнаваний спершу частиною своїх комбатантів з-під т. зв. пеовяцького прапору, зумів змобілізувати такі збройні сили не тільки в місті, але й з цілої Польщі, що після трьох тижнів Львів перейшов цілковито в польські руки. З хвилею, коли українсько-польська кампанія перейшла на інші фронти в краю, Мончинський зійшов з воєнних вершин, хоча дослужився в польській армії становища бригадієра. В 1922 р. від ендецької партії став соймовим послом, а коли з кінцем соймової каденції перейшов до військової служби в глибокому запіллі, його швидко спенсіоновано. Останні роки проживав у Вербові пов. Бережани, в оселі оборонців Львова, усунувшись зовсім з громадянського життя. Військовим фаховцем він не був ніколи, а в цивільному житті мав кваліфікацію на професора і перед світовою війною вчив латини та греки в польській гімназії в Перемишлі. У воєнній історіографії записався як автор двотомової праці „Бой львовске". Скрайна субєктивність, сторонничість і поверховність, з якою поставився до предмету, відбирають його праці не тільки історично-науковy вартість, але й інформаційну вартість зводять до мінімум. Свою історію не опер на ніяких майже документах, послугуючись переважно всякими анекдотами, легендами, а то й вигумками. В польській літературі він створив спеціяльну мемуаристичну школу, яка не перевелася ще й досі, сугестіонуючи польське громадянство шовіністично-патріотичною бомбастикою. Результат такий, що поляки не мають досі історії оборони Львова, хоча задля її написання повстало окреме історичне товариство. Те, що досі воно зробило, є тільки реляціями поодиноких учасників львівських воєнних відтинків і збиранням матеріялів, яких властиво у поляків нема. Мончинський написав виразно, що ніяких документів він не залишив, бо він львівську кампанію вів при помочі телефону.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

— Хто виграв на льотерії? В нинішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 118373. 10.000 зол. на ч. 67709 79492 109595 174909. 1.000 зол. на ч. 70438 137877 137961 146144. 500 зол. на ч. 92088 150007 156629. 400 зол. на ч. 260 5396 65929 67024 73942 103191 135237 153030.

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.

Дістати можна в друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

— **Бандитизм у краю.** У Вибудові пов. Бережани хтось застрілив 14. ц. м. вечором 40-літнього Йосифа Кузева. — На другий день три бандити напали на торговців безрогами Пацюка і Гавриїла, що їхали фірою з Поморян. У віддалі 2 км. від Конюх упав стріл, кладучи Гавриїла трупом. Напасників сполошив Пацюк, який повідомив про напад поліцію. Ті самі мабуть бандити вбили коло Поморян Ярослава Стасяка і зрабували йому 300 зол. Біля Рикова того самого повіту бандити вбили й ограбили купця Берішa Рота. — У Вільці Мазовецькій пов. Рава Руська ограбили дім Маркуса Кремера, причому його вбили а три інші особи ранили. — Під Вишенкою біля Янова пов. Городок при нападники побили Филипа Ковальського й забрали йому готівку 20 зол.

— **Хто мастить, той їде.** Справа посла ББ Войцеховського, якого свого часу видав сойм, а згодом арештовано, набирає посмаку скандалу. Акт обвинувачення закидує йому хабарництво й укривання документів. Перед вибором на посла є головою кондукторських дружин він був звичайним гальмовим на залізничому двірці в Познані. До Войцеховського приходили залізничники за протекцією для себе або своїх родин, а також за інтервенції проти редукції. Войцеховський обіцював усім поладнати справу, велячи посилати гроші на якусь адресу, бо, мовляв, тепер такі порядки, що „хто не мастить, той не їде". Войцеховський був приятелем підкомісаря вязничної сторожі Ст. Добровського, засудженого тепер на 5 літ вязниці. Отже до того Домбровського звертались за протекцією в справі приняття до вязничної сторожі. Домбровський давав до підпису іменування кандидатів, від яких брав хабарі, додаючи до них візитівки Войцеховського, на знак, що їх протегує цей посол. Войцеховський брав по 500 до 1000 зол. і купив собі камяницю в Познані. Процес проти нього відбудеться у вересні ц. р.

— **Краєва хроніка.** До кооперативи в Кійданцях пов. Коломия вломилися злодії й вкрали більшу скількість товарів на кількасот зол. — В Замулинцях під Коломиєю втопився в Пруті Яків Бірчак, переходячи ріку вбрід. — В Коровиці Лісній пов. Любачів підчас жнив у полі господар Теодор Желізко застрілив з револьвера сусіда Стефана Івницького, посварившись з ним за межу.

— **Фальшиві гроші на залізничому двірці.** У Варшаві зліквідовано перед кількома днями велику шайку ошуканців, що пускали в обіг фальшиві гроші. Стверджено багато випадків, що в білетових касах на головному двірці видавано пасажирам фальшиві срібні монети. Справою занялася слідча влада, яка перевела ревізію і в шістьох залізничих касах знайшла у спеціяльних скритках під вікнами великі запаси фальшивих 2, 5 й 10 злотівок, призначених на видавання подорожним. Наслідком тих ревізій арештовано касієрів Ст. Грушинського, Каз. Кшемінського, Ст. Міхаловського, Бол. Кушковського, Евг. Гізелевського та Брон. Овсяновського. Доходження виказало, що касієри були у звязку з фабрикантами фальшивих грошей. Залізничі каси були для фальшивників знаменитим ринком збуту, бо пасажири, спішачись до потягів, не дивилися на видавані їм решти срібними монетами. Показалося, що головним доставцем фальшивих монет для залізничих касієрів був Давид Гофріхтер, а він знову купував фальсифікати від Владислава і Леокадії Спораків, знаних поліції кольпортерів фальшивих монет. Дальше показалося, що Споракн закупили шість великих бочок фальшивих монет від Антона Томчака, який до

Присилайте передплату!

спілки з Леоном Бордуляком фабрикував на великі розміри фальшиві монети. Цю фабрику зліквідувала поліція ще в січні ц. р., арештуючи Бордуляка і Томчака. Тимчасом Томчак умер, Бордуляк сидить у слідчій вязниці, а фальшиві гроші опинилися в руках залізничих касієрів, що закупили їх на вагу. Всіх арештованих касієрів відставлено до слідчої вязниці.

— **Самосуд на муринах.** В місцевости Колюмбус (ст. Місісіпі) арештовано двох муринів під замітом насильства над двома білими жінками. Юрба вирвала їх з рук поліції, зліничувала їх і повісила трупи на дереві.

—o—

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Бородайкевич, господар з Бортник товмацького повіту, знаний селянин-патріот, фундатор „РІДНОЇ ШКОЛИ", помер у неділю 14. липня у 80-ому році життя. Похорони відбулися у вівторок, 16-го липня в год. 2-ій попол. з загального шпиталю у Станиславові. — **Старшина Кружка „Рідної Школи" ім. Альбіни Яконович у Станиславові.**

—o—

Дописи.

КАЛУЩИНА.

З міських справ. Нова управа міста Калуша приняла в останніх часах цілу низку нових податків і даний для міста використовуючи усі можливі, досі невихіснoвані джерела оподаткування, покликуючися на рамовий закон про комунальні фінанси з 1923 р. Та найбільш болючо відчули мешканці міста, зокрема наше міщанство шарварок або податок в натурі, що його досі ніколи не було. Податок цей є між іншим 100 проц. додатком до податку ґрунтового, так, що деякі заможніші міщане мусіли би працювати 2—3 місяці, щоб його відробити. Не треба згадувати, що богато з них відробляє вже інші державні і комунальні належности. Цікаво чи обіцянка віродатних чинників, що шарварок знижать навіть до 20 проц., сповниться, бо покищо міщани дістають накази дальше у 100 проц. вимірі до ґрунтового податку. Наше міщанство має оправдану нехіть платити всякі міські данини, бо бачить, що вся енергія дотеперішних управ зводилась до поправи стану і вигляду дільниць ближчих середмістя, зате занедбувано інші дільниці, які замешкує переважно наше міщанство. В цих дільницях непрохоідні болота і страшна темнота вечором (Загіря, Загробище, Матієве Село, св. Анна і т. п.). Але не зважаючи на всі зусилля і грошеві видатки, вигляд середмістя завдяки його мешканцям, було і є дійсно типовим і брудним нашим східньогалицьким містом. Щойно в останньому часі стан середмістя під оглядом гігієни бодай наверх дещо покращав.

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА У. С. С.

БУРЕВІИ — СОКІЛ III. 4 : 0.

ДНІПРО — ЧОРНОМОРЦІ 3 : 0 (вок-овер).

Тому, що Чорноморці до розгривки не стапули, здобув Дніпро два цінні пункти й одночасно весняне першенство львівської округи перед Буревієм і Чорноморцями.

ГАЛИЧАНКА (Збараж) — КРЕСОВЯЦИ (Н. Село) 4:2

В неділю 14. ц. м. У. С. Т. „Галичанка" в Збаражі розіграла змагання копаного мяча з П. С. Т. „Кресовяци" в Новім Селі. Ворота для „Галичанки" здобули Гірка І., Гірка ІІ., Таращук І. і Комендат, для „Кресовяків" Кауфман обидва. З „Галичанки" найбільше працювали: Адамович і Коцко в помочі. Судлював Альдшер добре.

МИСТЕЦТВА ЕВРОПИ.

Змаганням за мистецтво Европи приглядалось досі понад 400.000 видців. Мин. неділі дружина віденської Австрії виграла зі Славією 5 : 2 (3 : 0), через що закваліфікувалась до півфіналу. В першому півфіналі буде грати Ювентус зі Спартою в Празі, в другому — Австрія з Ференцварош.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Франц Коковський: СЛІДАМИ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ. Оповідання з минулого Лемківщини. Образки Михайла Фартуха. Львів 1935. Накладом В-ва „Світ Дитини" Стор. 80, ф. 16-о.

ЖУРНАЛИ.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, Ч. 14 (20) з 16 липня 1935. Зміст: Лиха і добра спілка (Калькуляція, а не спекуляція). Передновок у торговлі (Недоля хлібороба — це недоля купця). Горе з доктринами. Ще до справи „духа" у торговельному шкільництві. Кредити і заробітки. Як жиди розбудовують свої варстати праці. Виставка в Ширці. Українські господарські діячі в мін. Коспядковського. Загальні Збори філії СУК і Пр. у Золочеві. Кілька практичних порад для купців споживчої бранжі. Вирізки з преси: Антисемітизм на Поморю — „Жидам вступ зборонений". Організаційні Вісти. Ріжні актуальні вісти. Обчислення „Зричалтованого" податку в підприємствах, які продають „спілені" артикули. Видавничі новини (перегляд чужих фахових журналів). Біржа. Видумки і Правда та великий фейлетон мгр. Романечука: Торговля Княжої України.

BULLETIN MENSUEL de Renseignements Economiques et Sociaux. Rome, juin 1935. A. XXVI. № 6.

WIADOMOŚCI KOLNICZE, Lwów, 14. lipca 1935. R. II. № 28.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Нечинний.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 17. VI. год. 8 веч. „Авантюра в раю".

Четвер, 18. VII. год. 8 веч. „Авантюра в раю".

Кіна.

АДРІЯ: „Долина тривоги", „Страшна ніч у Зоо".

АПОЛЬО: „І. Ф. 1. не відзивається".

АТЛЯНТИК: „Катастрофа Челюскіна".

ВАНДА: „Распутін" і „Плятинова білявка".

ГРАЖИНА: „Гра змислів".

КАСІНО: „Щастя на вулиці" і „Великий Грач".

КОЛІСЕИ: „Каріока", „Антек Поліцмайстер".

КОПЕРНИК: „Серце індіянки"

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Натана Бекера" і „Колишня і теперішня Москва".

МІРАЖ: „Імітація життя".

МУЗА: „Пан без помешкання".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: Королівський двійник".

ПАН: „Не хочу знати хто ти".

РАЙ: „Карнавал і кохання".

СВІТ: Похорони марш. Пілсудського.

СОНЦЕ: „Зле кохана" і ревія „Гринцінська шаліє".

СТИЛЕВЕ: „Як жити", ревія Весела прогулька".

УТІХА: „Бунтівник" і ревія.

ХИМЕРА: „Про що мріють дівчата".

Закордонне радіо.

Середа, 17. липня 1935.

Відень (506,8) 19·20 Концерт, **Прага** (470,2) 12·30 Сальон. квартет, 16·30 Концерт, **Париж** (1648) 21·15 Камер. музика, 22·00 Легка музика, **Берлін** (356,7) 18·00 Граємо і співаємо, 20·45 Вечірня музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Попул. музика, 18·00 Німецькі пісні, 22·30 Нічна музика, **Букарешт** (364,5) 20·15 Концерт солістів. 21·05 Попул. концерт, **Будапешт** (550,5) 19·00 Циганська музика, 20·45 Циганерія — опера, **Міляно** (221,1) 20·40 Аве Марія — опера, **Рим** (420,8) 17·05 Концерт солістів, 21·30 Симфонічний концерт.

Четвер, 18. липня 1935.

Відень (506,8) 17·30 Концерт солістів, **Прага** (470,2) 11·05, 12·30, 16·30 Сальонова музика, 19·25 Легка музика, 21·50 Пісні композиторів, **Берлін** (356,7) 16·30 Вокальний концерт, **Будапешт** (550,5) 17·20 Танкова музика, 18·55 Концерт. 20·30 Веселий вечір, 22·30 Циганська музика, **Міляно** (221,1) 20·40 Музика, **Рим** (420,8) 20·40 Вечір опер.

Львівське радіо.

Середа, 17. липня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Квінтет. 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Пісні, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Форт.. 16·00 Табори для жінок, 16·15 Лірична суїта, 16·50 Мандрівка Іванни, Музика з гр. пл., 17·35 Скрипці і форт., 18·00 Веселий скеч, 18·15 Польща співає, 18·30 Що роблять діти, які залишились у місті, 18·40 Сільва рерум, 18·45, 20·10 Музика з плит, 19·05 Програма на черговий день, 19·15 Рекляомовий концерт, 19·30 Діточа кімната, 19·50 Світ сміється, 20·00 „Ю. Лібельт" — фейлетон, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Картини з життя колишньої і теперішньої Польщі, 21·00 Фліс — опера, 22·00 Й. Пілсудський в 1920 р. — відчит, 22·10 Спортові вісти, 22·20 Трансмісія з Варшави.

Четвер, 18. липня 1935.

6·30 Ранішня авдиція. 8·25 Практичні вказівки. 11·57 Сигнал часу. 12·03 Метеорольогічні вісти. 12·05 Полудневий денник. 12·15 Мала орхестра. 13·00 Хвилина для жінок. 13·05 Хвилина Вагнера. 13·30 Сальонова музика. 15·15 Біржа. 15·25 Експорт. 15·30 Концерт. 16·00 Весела авдиція. 16·15 Фортепян. 16·30, 19·30 Музика з плит. 16·50 Мандрівка Іванни. 17·00 Для наших літнищ і живців. 18·00 „Большевицький Кавказ". 18·10 Хвилина поезії. 18·15 Польща співає. 18·30 Мехів. 18·40 Сільва рерум. 18·45 Спів. 19·05 Програма на черговий день. 19·15 Рекламовий концерт. 19·50 Актуальна гутірка. 20·00 Відчит про Голівуд. 20·10 Ревія. 20·45 Вечірний денник. 20·55 Картина з колишньої і теперішньої Польщі. 21·00 Концерт. 21·30 „Кріза" — жарт. 22·00 Спортові вісти. 22·10 Мала орхестра.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·27 зол.

Нім. марка 1·76—1·82, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·15—26·30, австр. шілінги 99·00 — 101, чеські корони 21·80—22·00, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—43·00.

Золото: Доляри 9·03—9·10, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60 — 4·70, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 16. липня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла дес.	2·30	зол.
1 кг. масла експорт.	2·30	„
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·65	„
1 к. яєць	2·70—2·75	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло звишкова, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 16. VII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкг.	за 1 кг.	0·90	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·80	„
Пантарки	„ „	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.